

Sygn. akt IV Ca 182/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Andrzej Jastrzębski (spr.)

Sędziowie: SO Elżbieta Jaroszewicz, del.SR Beata Kopania

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Sobocińska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. G. i K. G.

przeciwko J. Z. i P. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda R. G. od wyroku Sądu Rejonowego w Chojnicach z dnia 20 listopada 2012r., sygn. akt I C 626/12

1. oddala apelację,
2. zasądza od powoda R. G. na rzecz pozwanych J. Z. i P. Z. solidarnie kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt IV Ca 182/13

UZASADNIENIE

Powodowie K. i R. G. wniesli o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych J. Z. i P. Z. solidarnie kwoty 785,85 zł tytułem zwrotu części kosztów konserwacji stanowiącego przedmiot współwłasności pozwanych i powodów tarasu w budynku mieszalnym przy ul. (...) w C..

W sprzeciwie od wydanego w dniu 25.06.2012r. i uwzględniającego w całości powództwo nakazu zapłaty pozwani J. Z. i P. Z. zanegowali fakt, jakoby przedmiotowy taras położony na piętrze budynku, w którym wyodrębniony jest lokal mieszkalny nr (...) i do którego dostęp mają wyłącznie powodowie, mógł być uznany za część wspólną nieruchomości. Nawet gdyby jednak przyjmować takie założenie, to i tak konserwacja tarasu stanowiła czynność zwykłego zarządu i była nieważna ze względu na brak zgody pozwanych posiadających 53% udziałów w nieruchomości wspólnej. Pozwani zakwestionowali też treść kosztorysu powykonawczego z dnia 29.05.2012r.

Rozpoznający sprawę w I instancji Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 22.03.2005r. małżonkowie R. i H. D. oraz małżonkowie R. i K. G. dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej przy ul. (...) w C., dla której Sąd Rejonowy w Chojnicach prowadzi księgę wieczystą (...). W efekcie małżonkowie D. na wyłączną własność otrzymali działkę nr (...) zabudowaną budynkiem garażowo – gospodarczym o pow. użytkowej 32,16 m², zaś małżonkowie G. otrzymali na własność działkę gruntu (...) zabudowaną budynkiem garażowo-

gospodarczym o pow. użytkowej 33,63m². W odniesieniu do działki (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym piętrowym, częściowo podpiwniczonym w/w znieśli współwłasność poprzez ustanowienie odrębnej własności lokali. Małżonkom D. przypadł na własność lokal nr (...) położony na parterze budynku, zaś małżonkom G. - lokal nr (...) położony na pierwszym piętrze budynku. W skład lokalu nr (...) strony umowy zaliczyły: 2 przedpokoje, 4 pokoje, 2 łazienki z wc, kuchnię, korytarz, spiżarkę oraz przynależne piwnice numer 1 i 2, zaś w skład lokalu numer (...) weszły: klatka schodowa, przedpokój, 4 pokoje, kuchnia, łazienka z wc oraz przynależne piwnice numer 3 i 4. Z własnością wydzielonych lokali związane były udziały w nieruchomości wspólnej i wyniosły one: dla lokalu nr (...), a dla lokalu (...). W akcie notarialnym strony postanowiły, że częściami wspólnymi nieruchomości są w szczególności: mury konstrukcyjne, stropy, przewody wentylacyjne, kominy i tym podobne, a także wejście do budynku z korytarzem znajdujące się na parterze budynku.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika dalej, że dla nieruchomości lokalowej nr 1 założono księgę wieczystą Kw nr (...), zaś dla nieruchomości lokalowej nr 2 – Kw nr (...). Z kolei na podstawie umowy sprzedaży zawartej dnia 26.09.2006r. własność lokalu nr (...) wraz ze stosunkowym udziałem 53/100 części w prawie własności gruntu i częściach wspólnych budynku mieszkalnego nabyli J. i P. Z..

Sąd I instancji ustalił też, że w 2007r. K. i R. G. przeprowadzili prace konserwacyjne tarasu położonego na piętrze budynku, na którym znajduje się lokal nr (...). W toku prac zdjęto płytki, oczyszczono powierzchnię tarasu, zaizolowano ją, położono warstwę papy, betonu i płytek. Oczyszczono i zakonserwowano barierki. Właściciele lokalu nr (...) ani przed rozpoczęciem przedmiotowych prac, ani też w ich toku nie informowali J. i P. Z. o zakresie, formie i kosztach tych prac. Wejście na taras prowadzi z lokalu numer (...). Do chwili obecnej z tarasu korzystali wyłącznie K. i R. G..

Mając na uwadze tak ustalony stan faktyczny sprawy Sąd Rejonowy w Chojnicach wyrokiem z dnia 20 listopada 2012r. oddalił powództwo w zakresie dotyczącym zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powodów solidarnie kwoty 785,85 zł, umorzył postępowanie w pozostałym zakresie oraz zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 197 zł tytułem kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy rozważania prawne, które poprowadziły go do konkluzji, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, oparł na odwołaniu się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, jakie zapadało w sprawach dotyczących balkonu lub loggi, uznając, że mogą one mieć zastosowanie w niniejszej sprawie na zasadzie analogii. Uznanie tarasu za pomieszczenie pomocnicze lokalu nr (...), a nadto zakres prac przeprowadzonych na tarasie, które to prace miały charakter wyłącznie konserwacyjny czyniły bezzasadną argumentację powodów jakoby pozwani winni partycypować w kosztach konserwacji bowiem taras stanowi jednocześnie dach dla lokalu nr (...)i w konsekwencji przedmiot współwłasności. Przyjęcie, że taras stanowi pomieszczenie pomocnicze prowadzi do uznania, że dzieli on los prawny lokalu nr (...). Nadto Sąd Rejonowy stwierdził, że powodowie nie udowodnili, że faktycznie ponieśli koszty związane z konserwacją tarasu, powodowie nie wykazali jaki był koszt prac konserwacyjnych przeprowadzonych na tarasie i czy faktycznie ponieśli te koszty. Nie potwierdza tego skutecznie także dokument prywatny "Kosztorys powykonawczy" z dnia 29.05.2012r. Sąd I instancji umorzył postępowanie w zakresie, w jakim powodowie najpierw rozszerzyli powództwo, domagając się zasądzenia od pozwanych „kosztów zastępstwa za napisanie „Pozwu” i „Ustosunkowania się” i które to roszczenie skonkretyzowali kwotowo na 250 zł, a następnie na tej samej rozprawie wycofali powództwo w tym zakresie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód R. G., który zaskarżając wydany wyrok w całości, podniósł zarzuty: naruszenia prawa materialnego przez ustalenie, że taras nie jest częścią składową budynku, zaś naprawa konserwacyjna tarasu jest czynnością przekraczającą zwykły zarząd, nieuwzględnienia przepisu art. 219 kpc skutkujące pominięciem rozstrzygnięć zawartych w wyroku wydanego w sprawie I C 210/10, jak i naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 kpc przez interpretację faktów powszechnie znanych w sposób sprzeczny z definicjami z dziedziny architektoniczno-budowlanej i wydanie wyroku w oparciu o formalnie niewiążące orzecznictwo. W konsekwencji apelujący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenia od pozwanych kwoty 785,58 zł wraz z kosztami postępowania.

W odpowiedzi na apelację pozwani domagali się jej oddalenia w całości i zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że, bacząc na treść art. 382 kpc, sąd apelacyjny ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1998r., II CKN 704/97, OSNC 1998 nr 12, poz. 214). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie, jak i wnioski wywiedzione z przeprowadzonego postępowania dowodowego skutkujące wydaniem zaskarżonego wyroku były prawidłowe. Sąd Okręgowy nie znalazł zatem podstaw do dokonania innej, niż Sąd Rejonowy, oceny okoliczności powoływanych przez strony w toku postępowania sądowego przed obiema instancjami. Czyni to w konsekwencji zarzuty apelacji bezzasadnymi.

Zważyć należy, że powód opierał zarzuty apelacji na naruszeniu przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 kpc wyrażającego obowiązującą w polskim postępowaniu cywilnym zasadę swobodnej oceny przez sąd zebranych w sprawie dowodów. Zgodnie z treścią tego przepisu Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W tym miejscu wskazać należy, że swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Jest to podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (patrz: orz. S"N z 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, nie publ.). W orzeczeniu z dnia 10 czerwca 1999 r. II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655, Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należało, że sposób uzasadnienia zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przez stronę apelującą w żadnym razie nie dowodzi, by w rzeczywistości do takiego naruszenia w postępowaniu przed I instancją doszło. Dostrzec należy, że powód upatruje ww. uchybienia w tym, że w jego ocenie Sąd I instancji w sposób oderwany od definicji architektoniczno-budowlanych, zinterpretował fakty powszechnie znane, konkretnie zaś pojęcie tarasu. Z tak sformułowanym zarzutem w żadnym razie nie można się zgodzić. Istotnym jest, że sam powód odwołuje się do encyklopedycznych definicji tego pojęcia, które jednakowoż w żadnym razie nie dają podstaw do wysnucia takich wniosków, jakie były jego udziałem, a to że skoro taras jest stropodachem nad budynkiem lub jego częścią, albo odkrytą płaską częścią budynku, to i jednocześnie w sensie prawnym jest częścią składową rzeczy w rozumieniu przepisu art. 47 § 1 kc. Takie wnioskowanie, jako obarczone błędem logicznym, nie przekonuje. Słusznie też Sąd I instancji nie dostrzegł potrzeby przeprowadzania dowodu z zeznań świadka M. K., skoro nie do niego, lecz do Sądu, należy ocena prawna stanu faktycznego sprawy w kontekście prawnej definicji części składowej rzeczy. Zważyć w tym miejscu należy, że subiektywne przeświadczenie apelującego o jego racjach nie może stanowić podstawy do uwzględnienia apelacji i wniosku o zmianę rozstrzygnięcia Sądu I instancji, tym bardziej, gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ten wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie

Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 15.12.2005r., I ACa 513/05, Lex nr 186115). Taka sytuacja, jak była mowa powyżej, nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie. Ponadto przytoczenie odwołań do orzecznictwa Sądu Najwyższego nie oznacza, że jest to wyłączna podstawa orzekania Sądu I instancji, lecz miało ono na celu uzasadnienie koncepcji stanowiącej podstawę orzekania, co należy w pełni zaaprobować.

Zważyć dalej należało, że w ocenie apelującego powoda kwestią zasadniczą dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu, dlatego przeniesioną na etap postępowania odwoławczego, pozostawała nadal, jednak błędnie, kwestia tego, czy przedmiotowy taras stanowi część wspólną budynku, czy też przynależy wyłącznie do lokalu mieszkalnego. W ocenie Sądu II instancji zagadnienie to nie ma w istocie znaczenia dla wyniku niniejszego postępowania, przeto brak jest potrzeby dokonywania jego szerszej analizy na tym etapie postępowania oraz ostatecznego przesądzenia tejże kwestii. Roszczenie powodów, a w konsekwencji i wywiedziona przez nich apelacja jest już bowiem z innych przyczyn niezasadna. Nie może się i w efekcie ostać zarzut naruszenia przepisu art. 219 kpc.

Zdaniem Sądu Okręgowego należało zgodzić się z Sądem I instancji, że powodowie nie wykazali wysokości rzeczywiście poniesionych przez siebie kosztów przeznaczonych na remont przedmiotowego tarasu. Tymczasem obowiązek taki spoczywał na nich z mocy przepisu art. 6 kc. Zważyć należy, że umieszczenie tego przepisu w kodeksie cywilnym nie neguje jego proceduralnego znaczenia. Stanowi on, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa zasadę rozkładu ciężaru dowodów (onus probandi), która ma szczególne znaczenie w kontradiktoryjnym procesie cywilnym. Z zasady kontradiktoryjności procesu wynika bowiem, że to strony obarczone zostały odpowiedzialnością za jego wynik. Konsekwencją tego jest, że przy rozpoznawaniu sprawy rzeczą Sądu nie jest zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Strona prowadzi więc proces na własne ryzyko dowodowe (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1996r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.09.1998r., II UKN 182/98, OSNAP 1999/17/556, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.03.1998r., II CKN 656/97, OSNC 1998/12/208). Wbrew powyższej zasadzie, powód nie sprostął nałożonemu na niego ustawowo obowiązkowi dowiedzenia, jakie w istocie poniósł koszty remontu tarasu. Nie może być bowiem podstawą obliczenia szkody, na jaką się powołuje, przedstawiony przez powodów dokument prywatny w postaci kosztorysu powykonawczego sporządzonego przez M. K. (2) i to po kilku latach od wykonania remontu. W ocenie Sądu odwoławczego ww. kosztorys stanowi wyłącznie teoretyczne wyliczenie kosztów, które jednak w żaden sposób nie odnosi się do realiów wykonanych prac, a których notabene również jakość została w toku postępowania przez pozwanych zakwestionowana. Powodowie w szczególności nie przedstawili żadnych rachunków czy faktur, które to mogłyby stanowić jeden z możliwych dowodów zaświadczających o tym, kiedy i w jakiej wysokości realnie ponieśli wydatki na przeprowadzenie remontu tarasu. Powód nie zawniósł też o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania fachowca, który, według jego oświadczenia złożonego na rozprawie w dniu 20.11.2012r. wykonywał prace konserwacyjne (k. 116). Na marginesie wskazać tylko należy, że i w uzasadnieniu wyroku z dnia 20.04.2012r. wydanego w sprawie o sygn. akt IV Ca 124/12 Sąd Okręgowy wskazał, że rzeczą powodów jest wykazanie faktycznej wysokości ich wierzytelności z tytułu poniesionych kosztów remontu tarasu.

Już powyższe legło u podstaw oddalenia apelacji wywiedzionej przez powoda, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 kpc.

Dodatkowo tylko wskazać trzeba, że podnoszone w apelacji oraz w jej uzupełnieniu zarzuty dotyczące braku bezstronności Sądu nie mają mocy skutecznego podważenia zaskarżonego wyroku. Argumenty w tym kontekście przedstawione mogłyby jedynie stanowić przedmiot wniosku o wyłączenie sędziego. Przepis art. 50 § 1 kpc stanowi, że wniosek o wyłączenie sędziego strona zgłasza na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa się toczy, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia. Powód jednakowoż takiego formalnego wniosku w ogóle nie złożył, nadto nie uczynił tego w sądzie, w którym sprawa się toczyła.

Wynik postępowania drugoinstancyjnego zdeterminował rozstrzygnięcie o jego kosztach. Sąd Okręgowy zasądził, jak w pkt 2 sentencji, od powoda na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, orzekając o tym na podstawie art. 98 § 1 kpc i art. 108 § 1 kpc oraz z uwzględnieniem § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarg Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).